

در ۸ ماهه نخست امسال فقط ۱/۵ درصد خودروی فرسوده در مشهد اسقاط شده است

فرسودگی با فرسوده‌ها!

آلودگی هوا دلایل متعددی دارد که به طور کلی می‌توان آن‌ها را به دو دسته عوامل طبیعی و انسانی تقسیم کرد. که البته در این بین عوامل انسانی سهم بسیار بزرگ تری دارند.

دلایل آلودگی زیر ذره بین

▲ از جمله مواردی که عوامل انسانی نقش ویژه در آن دارد عبارت است از:

حمل و نقل: استفاده گسترده از خودروهای شخصی، موتورسیکلت‌ها و اتوبوس‌های فرسوده و آلاینده، یکی از منابع اصلی آلاینده‌های هوا به ویژه ذرات معلق PM_{۱۰} و PM_{۲.۵} و گازهای گلخانه‌ای است. نبود سیستم حمل و نقل عمومی کارآمد و مناسب نیز به این مشکل دامن می‌زند.

صنایع: فعالیت صنایع آلاینده مانند کارخانه‌های سیمان، پتروشیمی، فولاد و نیروگاه‌های حرارتی، گازهای سمی و ذرات معلق را وارد هوا می‌کنند. عدم رعایت استانداردهای زیست محیطی در بسیاری از صنایع، این مشکل را تشدید می‌کند.

مصرف سوخت‌های فسیلی در پخش خانگی: استفاده از سوخت‌های فسیلی مانند گازوئیل و مازوت برای گرمایش منازل در فصل سرما، به ویژه در مناطق سردسیر، باعث انتشار آلاینده‌های زیادی در هوا می‌شود.

ساخت و ساز: فعالیت‌های عمرانی و ساختمانی مانند تخریب ساختمان‌ها و خاک برداری، باعث پخش گرد و غبار و ذرات معلق در هوا می‌شود.

عدم مدیریت پسماند: عدم مدیریت صحیح زباله و پسماند، به ویژه سوزاندن زباله‌ها، منجر به انتشار مواد آلاینده در هوا می‌شود.

▲ عوامل طبیعی نیز بی‌تأثیر در بحث آلودگی نیست که مهم‌ترین آن‌ها عبارت است از:

گرد و غبار: وزش بادهای شدید از مناطق کویری و بیابانی، باعث انتقال گرد و غبار به‌کلان شهرها می‌شود. خشک سالی و کمبود پوشش گیاهی، این پدیده را تشدید می‌کند.

شرایط جوی: نبود باد مناسب و وارونگی هوا، باعث تجمع آلاینده‌ها در جو و افزایش غلظت آن‌ها می‌شود.

برای حل این مشکلات نیازمند اقداماتی هستیم. مهم‌ترین آن‌ها شامل موارد زیر می‌شود:
برنامه ریزی جامع و اقدامات جدی در زمینه‌های مختلف از جمله توسعه حمل و نقل عمومی بهبود استانداردهای زیست محیطی صنایع استفاده از انرژی‌های پاک مدیریت پسماند کنترل منابع گرد و غبار

تأثیر عمر خودروها در کم شدن آلودگی هوا

بد نیست بدانید عمر مفید خودروها در کشورهای توسعه یافته، به طور متوسط، بسیار کمتر از ایران است. به طور کلی، بین ۸ تا ۱۲ سال و گاهی حتی کمتر، بر حسب نوع خودرو، سیاست‌های دولتی و شرایط اقتصادی متغیر است. این عدد در مقایسه با عمر خودروهای موجود در بسیاری از شهرهای ایران، که گاه به بیش از ۲۰ سال می‌رسد، تفاوت چشمگیری دارد.

▲ پایین بودن عمر مفید خودروها در کشورهای توسعه یافته نقش بسیار مهمی در کاهش آلودگی هوا دارد که در ادامه به برخی از آن نکات اشاره می‌کنیم.

استانداردهای آلاینده‌گی: خودروهای جدیدتر معمولاً استانداردهای سخت‌گیرانه‌تری برای آلاینده‌گی دارند و میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای و ذرات معلق در آن‌ها به مراتب کمتر است. با جایگزینی سریع خودروهای قدیمی با خودروهای جدید، به طور کلی میزان آلاینده‌گی ناوگان حمل و نقل کاهش می‌یابد.

فناوری: خودروهای جدیدتر از فناوری‌های پیشرفته‌تری برای کاهش آلاینده‌گی استفاده می‌کنند، مانند سیستم‌های کاتالیزنی پیشرفته‌تر و سیستم‌های تزریق سوخت دقیق‌تر.

بهینه سازی مصرف سوخت: خودروهای جدیدتر به طور کلی از کیفیت سوخت بالاتری برخوردارند که به معنای انتشار کمتر دی‌اکسیدکربن برای هرکیلومتر مسافت طی شده است.

تشویق به تعویض خودرو: در بسیاری از کشورهای توسعه یافته، سیاست‌های تشویقی برای جایگزینی خودروهای قدیمی با خودروهای جدیدتر وجود دارد که از طریق ارائه یارانه، تخفیف مالیاتی یا طرح‌های اسقاط خودرو قدیمی انجام می‌شود. این سیاست‌ها به تسریع در نوسازی ناوگان حمل و نقل و کاهش آلودگی هوا کمک می‌کنند.

در کشورهای توسعه یافته، به طور مداوم ناوگان حمل و نقل را با خودروهای کم‌آلاینده‌تر جایگزین می‌کند و این امر یکی از عوامل کلیدی در کاهش آلودگی هوا در این کشورها به شمار می‌رود.

نقش کیفیت سوخت در کاهش آلودگی هوا

کیفیت پایین سوخت در ایران به طور قابل توجهی در افزایش آلودگی هوا نقش دارد. چراکه سوخت‌های باکیفیت پایین‌تر، میزان آلاینده‌های بیشتری را در هنگام احتراق تولید می‌کنند. این آلاینده‌ها شامل ذرات معلق، اکسیدهای نیتروژن، مونوکسیدکربن و ترکیبات آلی فرار هستند که همگی برای سلامتی انسان و محیط زیست مضر هستند.

▲ از عواملی که در پایین بودن کیفیت سوخت در ایران دخیل هستند می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

نبود پالایشگاه‌های کافی و مدرن: نبود پالایشگاه‌های مدرن و به روز باعث می‌شود که فرایند تصفیه سوخت به طور کامل انجام نشود و ناخالصی‌های زیادی در سوخت باقی بماند.

رعایت نکردن استانداردهای یورو: سوخت‌های تولیدی در ایران اغلب با استانداردهای یورو (استانداردهای آلاینده‌گی اتحادیه اروپا) مطابقت ندارند، این نشان دهنده میزان بالای آلاینده‌ها در آن‌هاست.

قاچاق سوخت: قاچاق سوخت‌های بی‌کیفیت از کشورهای همسایه نیز می‌تواند بر کیفیت سوخت موجود در بازار ایران تأثیر منفی بگذارد.

ملیحه ابراهیمی | این روزها آلودگی‌های زیست محیطی جزو جدایی ناپذیر زندگی افراد در کلان شهرهای کشورمان شده است. انگار همه پذیرفته اند که این شرایط عادی و همیشگی است و دیگر اتفاق عجیبی نیست که عقربه تابلوهای مرکز پایش آلودگی‌های زیست محیطی وضعیت ناسالم یا حساس را نشانمان دهد. غافل از اینکه یک سرما چرا عوامل انسانی است که به وخیم شدن اوضاع دامن می‌زند. در مطلب پیش رو که بخشی از آن به کمک هوش مصنوعی تهیه و تنظیم شده است سعی کرده ایم دلایل آلودگی‌های زیست محیطی را در کلان شهرها به ویژه مشهد زیر ذره بین ببریم. افزون بر این، به سراغ برخی از کارشناسان و صاحب نظران ترافیکی نیز رفته ایم زیرا از نقش خودروهای فرسوده نمی‌توان چشم پوشی کرد.

حذف خودروهای فرسوده از چرخه تردد

▲ عوامل زیادی دست به دست هم داده اند تا شاهد رفت و آمد خودروها با عمر بالا در خیابان‌های شهر باشیم. از جمله دلایل مهمی که باعث به وجود آمدن چنین شرایطی می‌شود می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

اجرا نکردن صحیح قوانین اسقاط خودروهای فرسوده: قوانین و مقررات مربوط به اسقاط خودروهای فرسوده، به طور کامل و مؤثر اجرا نمی‌شوند. این امر از جمله دلایل عدم شفافیت و کسب درآمدهای غیرقانونی توسط برخی افراد و سازمان‌ها است.

قاچاق قطعات خودرو و عدم کنترل کیفیت: قاچاق قطعات خودرو و عدم نظارت بر کیفیت قطعات مورد استفاده در تعمیرات، باعث می‌شود که خودروهای فرسوده برای مدت زمان طولانی‌تری قابل استفاده باقی بمانند.

شفاف نبودن در فرایند واردات خودرو: شفاف نبودن در فرایند واردات خودرو و استفاده از مجوزهای وارداتی برای اهداف غیرقانونی می‌تواند مانع از ورود خودروهای نو با کیفیت به بازار شود و به افزایش عمر خودروهای فرسوده در خیابان‌ها منجر شود. واردات خودروهای نو می‌تواند باعث جایگزینی خودروهای فرسوده با خودروهای جدیدتر و کم آلاینده‌تر شود.

نبود سیستم نظارتی کارآمد: ضعف سیستم نظارت و بازرسی و نبود شفافیت در عملکرد دستگاه‌های نظارتی، باعث می‌شود خودروهای فرسوده به راحتی از سیستم اسقاط خودروهای فرسوده فرار کنند.

اجرا نکردن قوانین استانداردهای آلاینده‌گی: اجرا نکردن دقیق و بدون اغماض استانداردهای آلاینده‌گی برای خودروها می‌تواند باعث ادامه فعالیت خودروهای فرسوده و آلاینده در شهرها شود.

عدم نظارت بر کیفیت خودروهای موجود: عدم بازرسی مؤثر خودروها یا اعطای گواهی‌های کیفیت به خودروهایی که استانداردهای آلاینده‌گی را برآورده نمی‌کنند، به طول عمر خودروهای فرسوده می‌افزاید.

رتبه سوم

مشهد بعد از تهران و اصفهان، رتبه سوم اسقاط خودروها را در کشور دارد

۱/۵ درصد

از مجموع یک میلیون و ۴۰۰ هزار و ۲۲۸ دستگاه خودرویی که مخصوص پلاک‌های مشهد است، در هشت ماهه امسال ۱/۵ درصد اسقاط شده‌اند.

مشهد رتبه سوم در اسقاط

وضعیت خروج خودروهای فرسوده از سطح معابر شهر مشهد به گفته سرهنگ سید رضا اسد نژاد، جانشین رئیس پلیس راهور استان که سکان دار معاونت فنی و مهندسی راهور استان نیز هست، به شرح زیر است:

۳۳۱۸۰۰۰

سهم پلاک‌های خودروهای سواری از مجموع پلاک‌های فعال در مشهد

نکته: آمارهای پیش رو علاوه بر پلاک‌های خودروهای مشهدی، شامل پلاک‌های دیگر شهرها و استان‌ها نیز می‌شود که در مشهد تردد دارند.

۷ میلیون وسیله نقلیه

روزانه بیش از ۷ میلیون وسیله نقلیه در مشهد رفت و آمد می‌کند

۳۸۲۷۱۹۵

تعداد کل پلاک‌های فعال در مشهد

وقتی سوخت‌های فسیلی به شهر تحمیل می‌شوند

سرهنگ هادی امین‌پور
رئیس پلیس راهور
استان خراسان رضوی

دیدگاه مسئول

واما مشهد به روایت آمار

به گفته سرهنگ احمد نوری، رئیس اداره عملیات و کنترل ترافیک پلیس راهور استان، وضعیت خودروهایی که در شهر مشهد تردد دارند، شرحی چنین دارد: